

97-
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Συνήρ. 1389 / Νοέμβριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) .. ΑΟΛΙΧΗ.....
(παλαιότερον ὄνομα ΑΟΝΧΑΡΙΣΤΑ.), Ἐπαρχίας ΕΛΛΑΔΕΙΟΝΟΣ
Νομοῦ ΛΑΡΙΣΗΣ.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ΙΩΑΝ.
ΒΑΣΙΛΕΙΑΝΗΣ... ἐπάγγελμα ΔΙΑΔΕΚΑΛΟΣ.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ΑΟΛΙΧΗ - ΕΛΛΑΔΕΙΟΝΟΣ.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. ΕΞ. (6).....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ΜΩΝ/ΤΙΜΟΣ ΠΑΠΑΝΗΜΗΤΡΙ-
ΟΥ.....
ἡλικία 71.... γραμματικαὶ γνώσεις ΔΗΜΟΤ. ΕΥΘΕΙΟΝ
(ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟΝ)... τόπος καταγωγῆς ΑΟΛΙΧΗ.....
ΕΛΛΑΔΕΙΟΝΟΣ - ΛΑΡΙΣΗΣ.....

β) ΖΗΣΗΣ ΤΕΙΟΓΚΑΣ..... ΕΤΩΝ 65.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντα διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων 1) ΑΙ ΜΑΛΙΕΡΓΗΣΙΜΑΙ (ΜΑΜΠΟΣ)
ΔΙΑ ΕΠΟΡΑΝ. 2) ΔΙΑ ΒΟΣΚΗΝ Η ΧΠΟΛΟΙΠΟΣ.....
Ἐπὶ τῇ ἐκτίμησιν αὐτῶν ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ΧΩΡΙΕΤΑΙ ΕΝΑΝΘΑΞΕΟΡΙΟ ΑΝΑ ΤΡΙΕΤΙΑΝ.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
ΕΙΣ ΓΑΙΟΚΤΗΤΗΜΩΝΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ-ΜΟΝΑΣ.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; ΟΥΙ. ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΤΕΚΝΑ
ΑΜΑ ΤΟ ΓΑΜΩ.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ΕΙΣ... Α.Μ.Θ.Ο.Τ.Ε.Ρ.Α.Σ.....

Δ.Η.Γ. Τ.Ε.Ο.Ρ.Γ.ΙΑ.Ν. Μ.Α.Ι. Κ.Τ.Η.Ν.Ο.Τ.Ρ.Ο.Φ.ΙΑ.Ν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... Α.Ε.Ν. ... Ν.Λ.Η.Ρ.Χ.Ω.Ν.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Ο.Ι. Μ.Α.Τ.Ο.Ι.Κ.Ο.Ι. Μ.Ε.Τ.Α. Τ.Ω.Ν. Ο.Ι.Κ.Ο.Γ.Ε.Ν.Ε.Ι.Ω.Ν.
Τ.Ω.Ν.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) Κ.Ο.Λ.Λ.Η.Γ.Ο.Ι. Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Α.Ν.Ε.Ξ.Α.Ρ.Τ.Η.Τ.Ο.Ι. Μ.Ε. Δ.Ι.Δ.Α.Ι.Ο.Μ.Α. 2/4 κ.δ. Β.δ.δ.ω.ν.

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) Ε.Ι.Ε. Ε.Ι.Δ.Ω.Σ.

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ο.Χ.Ι.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ο.Χ.Ι. ΜΟΝΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ.
Β.Δ.Ε.Μ.Ο.Ι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... Α.Ι.Α. Θ.Ε.Ρ.Ι.Σ.Μ.Ο.Ν. Ε.Ι.Ε. Τ.Ω.Ν.

Μ.Α.Μ.Π.Ο. Π.Α.Ρ.Ι.Σ.Η.Σ.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... Ν.Α.Ι. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυρογιατζήδες), πρα-ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... Ο.Χ.Ι.

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

ΤΑ ΤΡΕΞΙΔΙΑ ΜΕ ΖΩΙΚΗΝ ΚΟΠΡΟΝ.....
 ΛΟΙΠΟΙ ΑΓΡΟΙ ΑΕΝ ΕΛΙΠΑΙΝΟΝΤΟ.....
 ΕΠΕΡΟΝΤΟ ΑΝΑ ΤΡΙΕΤΙΑΝ.....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. Τ.Ε. 1935 ΑΠΟ ΕΤΑΙΡΙΕΣ.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. ΑΠΟ ΤΟ 1930 Γ.Ι.Σ.

Μηχαν. καὶ ἀπὸ τοῦ 1937 Γεωρ. Μηχαν.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε, τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ΜΙΛΛΟΦΙΕΡΟ ΕΙΣ ΟΤΗΝ ΤΑ ΝΕΑ

ΜΑΤΑ. ΕΤΗΡΙΕΣ ΓΚΑΒΑΡΗ-ΣΤΑΜΑ-ΤΟΠΟΥΡΟΥ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

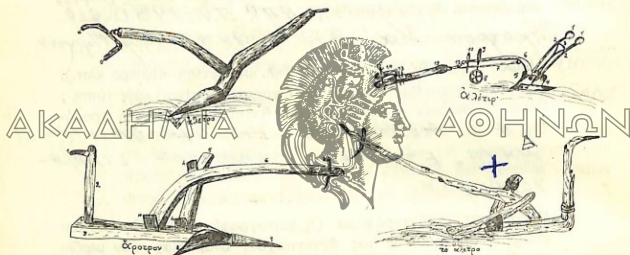
3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .. 1950.....
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .. ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 1952.....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *ΑΠΟ ΤΟ 1952* .
 5) Μηχανή άλωνισμού *ΑΠΟ ΤΟ 1952*
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *ΟΙ...ΙΑΙΟΙ...ΟΙ...ΓΕΩΡΓΟΙ...
 Ο...ΧΑΡΜΙΑΣ...ΜΑΤΕΣΚΕΥΑΖΕ...ΜΟΝΟΝ...
 ΤΟ...ΧΑΙ...*.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ΜΙΑΣ ΜΟΡΦΗΣ ΔΙ' ὍΛΑ ΤΑ ΕἶΔΗ ΤΩΝ ΧΩΡΑΦΙΔΩΝ... ὩΣ ΕἰΝ ΣΧΗΜΑΤΙ ΜΑΤΕΘΕΝ

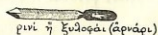
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

6) Ἴππο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; Εἰς τὴν

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

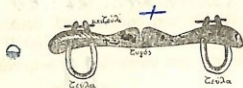
ΑΡΙΔΑ, ΠΡΙΟΝΙ, ΣΚΕΠΑΡΝΙΑ, ΞΥΛΟΦΑΙ.
(ΚΟΠΙΑΙ).

8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργανο) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Β.Ο.Ε.Ζ., Ι.Π.Ο.Ζ.

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργανο δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... Α.Υ.Ο.

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; ΝΑΙ, Ο. ΣΗΜΕΙΟΥΜΕΝΟΣ. ΕΝ. ΣΧΗΜΑΤΙ.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

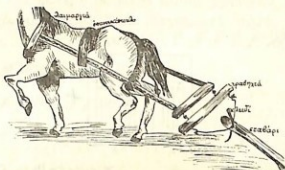
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργανο ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ... Λ.Ο.Χ.Ρ.Ι.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργανο δι' ἑνὸς ζώου ; Ο.Υ.Α.Ε.Π.Ο.Τ.Ε.

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν πόπον σας.....

Ο. ΑΝΔΡΑΣ... ΜΗΔΕ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΝ ΜΗΔΕ ΣΗΜΕΡΩΝ.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ εὐλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ΕΥΝΗΘΕΥΜΕΝΑ ΤΑ...

ΒΟΔΙΑ... ΕΜΠΛΗΝΑΝ ΕΙΣ ΤΟ ΖΥΓΟ ΜΟΝΑ ΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΤΑ ΖΕΥΓΟΙΣΧΟΙΝΑ.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. ΑΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΜΑΡΤΙΑΣ... ΜΗΔΕ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΝ ΜΗΔΕ ΣΗΜΕΡΩΝ. ΕΥΡΩΝ ΤΩΝ ΣΙΔ. ΑΡΟΤΡΩΝ.

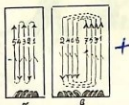
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ... ΒΟΕΣ ΑΙΑ ΕΧΟΙΝΤΑΝ ΕΠΙ ΚΕΡΑΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΝ... ΧΑΛΙΝΑΡΙ.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

ΜΕ ΤΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΝ ΟΕ ΕΝ ΕΧΕΙΔΟ Α., ...
ΜΕ ΤΟ ΣΥΛΛΗΡΩΝ ΟΕ ΕΝ ΕΧΕΙΔΟ Β., ...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμις, σιασιές, μεσδοράδες κ.λ.π.); ΣΠ.Ο.Ρ.Ι.Ε.Σ.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; Μ.Α.Ι.
ΜΕ ΑΥΛΑΚΙΑΝ ἢ ΜΕ ΘΕΓΟΝΙΕ ΜΑΙ ΠΟΔΙΩΝ.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηῖται ἄροτρον; ... ΟΥΔΕ ΜΕ ΟΥΘΕΝ.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Μ.Ε. ... Χ.Ν.Ι.
Β.Α.Θ.ΙΑ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... ΕΙΣ... ΟΥΑΕΝ

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ΤΕΞΕΡΑ

1^{ος}... ΑΠΟΙΓΜΑ

2^{ος}... ΛΙΑΒΑΣΜΑ

3^{ος}... ΤΡΙΤΩΜΑ

4^{ος}... ΣΠΑΡΤΟΣ

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαυτίσσετε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΟΜΟΙΟΣ... ΟΣ... ΑΠΟΤΕΡΟ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ΕΠΙ... ΤΡΙΑ... ΕΤΗ... ΤΟΤΕ

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... ΑΠΟΙΓΜΑ... ΕΠΟΡΑ... ΛΙΑ... ΕΒΑΡΩΑΣ

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δι*σάκι*· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... ΣΠΑΡΤΟ... ΤΟΡΒΑΣ

ΤΑ... ΕΛΛΗΝΙΑ... ΤΗΣ... ΤΟΝ... ΕΠΟΡΟ... ΦΙΤΣΕΛΙ

ΓΙΑ... ΠΕΡΟ... ΑΞΑΛΙ... (ΕΙΛΟΥΣΙΑΕΡΟ)... *ἔβουμένον*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

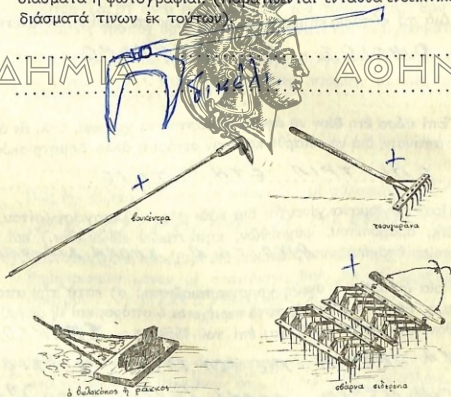
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἣ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μ.Ε. Τ.Ο. ΕΥΓΡΕΙ-*

ΔΕΡΟ

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... *Ο.Χ.!*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΙΚΕΛΙ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

ΤΟ ΤΣΑΠΙ.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

ΜΟΝΟΣ... Ο ΖΕΥΓΟΛΑΤΗΣ... ἢ... ΑΝΑ ΑΥΤΟ.
(ΣΥΜΠΡΙΑ) ΕΝΗ/ΕΜΟΣ... ΣΥΓΓΕΝΕΝ-ΓΕΙΤΟΝΕΝ.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ΟΙ ΜΗΛΑΓΑΡΕΣ...
καὶ... ὄσπρ. θεριμνίσματα.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

ΤΑ ΠΟΤΙΕΤΙΜΑ... ΚΑΙ ΤΑ ΡΑΥΝΑΤΑ.
ΞΕΟΧΩΡΑΦΑ.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

ΑΕΝ... ΕΞΠΕΡΝΕΤΟ... ΑΙΔΙΟΝ...

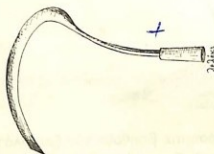
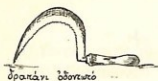
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

ΜΕ... ΓΕΓΕΝΗ... ΚΑΙ... ΔΡΑΠΑΝΙ...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφορῶν εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε... Ο.Χ.Ι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ πριόνια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα)... Κ.Ο.Σ.Α.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ο.Μ.Α.Γ.Η.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ΞΥΛΙΝΗ... ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ

ΕΓΓΕΓΕΤΟ... ΓΕΝΙΑΙ.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ΣΙΑΗΡΑΡΕΞ... (ΧΑΛΚΙΑΔΕΞ)...

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ο.Χ.Ι.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ΔΕΚΑ... ΠΕΝΤΕ... ΕΚΑΤΟΕΤΕΩΝ.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ΟΙ... ΙΑΙΟΙ... ΣΥΝΕΚΕΝΤΡΩ-
ΝΟΝΤΟ... ΔΕ... ΥΠΟ... ΤΟΥ... ΔΕΤΟΥ... (ΜΠΑΤΡΑ-
Τ.Ζ.Η.)

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ΠΟΛΛΑ... ΟΜΟΥ
ΜΕΧΡΙ... ΤΕΣΣΕΡΕΙΣ ΧΕΡΙΕΣ... ΟΙ ΚΕΦΑΛΕΣ
ΕΤΟΠΟΘΕΤΟΧΗΤΟ... ΠΡΟΕ... ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΙΝ.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ... Χ. ΕΡΙΞΕ. (ΔΕΜΑΤΙ.)

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; Α. ΜΑΡΣΕ. ΚΑΙ.
Τ. ΚΥΝΗΙΗΣ. ΥΠΗΡΧΟΝ. ΘΕΡΙΣΤΑΙ.
ΕΚ. ΤΩΝ. ΤΥΡΩ. ΧΕΡΙΩΝ. ΑΡΒΑΝΙΤΕΣ,
Β. ΓΑΧΟΙ.

2) Πῶς ἡμεῖβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκόπην (ἐξοκότης). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεῖσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Η. ΜΕΙΒΟΝΤΟ. ...

ΑΙ. ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΝ. ΜΕΤΑ. ΦΑΓΗΤΟΝ.
ΤΟ. ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΝ. ΗΤΟ. ΚΑΙ. ΕΙΣ
ΧΡΗΜΑ. ΚΑΙ. ΕΙΣ. ΕΙΔΟΣ.
ΑΙ. ΟΜΑΑΙ. ΕΛΕΤΟΝΤΟ (ΜΠΟΝΤΟΝ ΚΑΙ.)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ... ΚΑΙ. ΕΙΣ.
ΤΗΝ. ΑΡΙΣΤΕΡΑΝ. ΤΗΝ. ΠΑΡΑΜΑΡΙΑΝ.
ΕΔΕΚΟΝ. ΖΩΝΑΡΙ. ΤΗΝ. ΠΡΩΤΗ. ΗΜΕ-
ΡΑ. ΣΤΗ. ΜΕΣΗ.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ο. ΘΕΡΙΣΜΟΣ... ΜΡΧΙΖΕΝ... ΔΕΥΤΕΡΑ...
 Η... ΤΕΤΑΡΤΗ.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *ΜΑΛ. 4) ΗΡΑΙΕ ΜΟΝ*

ΤΙ ΜΑΕ ΑΡΓΗΣΕΣ... 2) ΤΡΑΒΑ ΑΕΡΑ
ΑΡΟΙΕΡΕ ΜΑΙ ΧΑΙΔΕΜΕ... 3) ΣΠΑΡΑΝΤΑ
ΜΑΛΛΗΜΑΡΙΑ. Κ.Δ.).....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Εἰς 40 μέτραν ἀπὸ τοῦ ἀθροῦ
εἰς 40 μέτραν ἔθετε κεμαχίον α-
δέριον, εἰς 6 μέτρα Σταυροῦ, καὶ
παρὰ τὴν πεκαροδακτὴν δερκοῖνον, ἐδε-
ρφοῦσαν καὶ ἐκοποδενεῖο ἐπὶ τῆς
δερκοῖνας εἰς 6 μέτρα Σταυροῦ.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

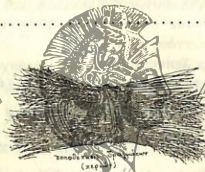
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΜΕΣΟΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΕΡΙΣΜΟΝ.
ΜΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟ ΤΟΥ (ΜΠΑΓΑ-
Τ.Ζ.Η.).....

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο μὲ δέμα-
τιον μονοκρήνον ἐν οἴκῳ ἢ ἐν
βιβαρίῳ. ὑπὸ εἰδιμοῦ προεώπου
χρησιμοποιήσαντο αἰχμηρόν ξύλον
(κρίκευκτον) διὰ τοῦ ἐξίστημι τοῦ
ἐργαίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο; ἄνε-
μεν γινώσκοντες μέχρι (150) σέ. θυμωνί-
ων κρημῶν μὲ καὶ ἀνάγκη πρὸς τὸ
ἐξοικονομεῖν αἰκῶν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... *ΟΝΑΕΠΟΤΕ*
ΗΕΧΩΩΗΘΗΣΗΝ... ΜΕ ΤΗΝ ΜΑΡΜΙΕΡΓΕΙ-
ΗΝ... ΤΗΕ ΠΗΤΑΤΕ:.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσπνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Ο.Χ.*.....

- 2) Πότε θεερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Η μεταφορά ἐγένετο πρὸς χωράφι
εἰς ἀλώνιον καποθεῖον "ΑΛΩΝΙΑ".

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμwonιά, θεμwonιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ΝΑΙ!

ΣΤΑ ΑΛΩΝΙΑ ΣΕ ΘΥΜΩΝΙΕΣ ΑΠΟ
ΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΗ ΑΣΜΑΤΙΩΝ.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ΝΑΙ! ... ΕΤΟ ΑΛΩΝΙ

ΝΑΙ ΕΤΟΠΟΘΕΤΕΙΤΟ ΕΙΣ ΕΤΕΝΩΜΑΚΡΟΝ
ΕΧΗΜΑ ΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΝ (ΠΑΜΝΙ)
ΤΟ ΥΡΙΚΟΝ ΑΙΑ ΟΥΧΗΙΣΜΑ.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ.

ΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΑΛΩΝΙΑ
ΑΙΔΙΝΙ, ΠΡΑΪ; ΦΕΓΓΑΡ ΑΛΩΝΙΑ, ΤΟΝ ΜΠΑ.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀνήκει μόνον εἰς μίαν οικογένειαν.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀπὸ εἰς*
20-22 καὶ μέχρι τοῦ νέου ἔτους Ἀγίου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *κατήχον... χωμα-
τάλωνο... ἐστρωμένον με πλάκες.*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν,
καὶ ἀχύρων). *ἐπάλειψις χώματος, ἐπάλειψις
τοῦ γύρω τοιχώματος καὶ τοῦ δαπέδου, ἐπάλειψις
τοῦ γύρω τοιχώματος καὶ τοῦ δαπέδου, ἐπάλειψις
τοῦ γύρω τοιχώματος καὶ τοῦ δαπέδου, ἐπάλειψις
τοῦ γύρω τοιχώματος καὶ τοῦ δαπέδου.*

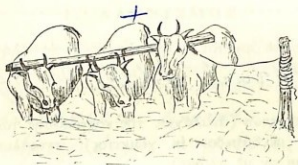
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Μ.Π.*

Πορὶ πρωί.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

*Ευκρινέστερ καὶ δεινότερα νυνεργεῖς
μὲ καὶ καίχνα πρὸς κόνειον δύνειν.*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτα καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου βύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στήγερρος,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ οὐοῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

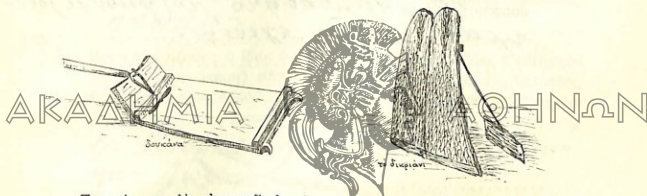
*Διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ κατὰ
περιφερομένων ζώων καὶ διὰ τῆς κο-
ποθετήσεως δύνειν.*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....?

ΟΙ ΒΛΕΣ... ἔμπαιναν εἰς τὸν μηχανισμόν.
Οἱ ἔμπαινε διὰ θυρεοῦς ἐν εὐχερίᾳ.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Ἡ δουκάννα... ἐχρησιμοποιεῖτο...
διὰ τὸν ἀλωνισμόν τοῦ βρώτου.
Ὁσπρια μ.χ. δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην;

Ἀπὸ τοῦ Ἀνατολίου τοῦ ἡλίου καὶ μέχρι τοῦ Ἀφείκ αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ἔρχεται...
 Συναίετο... ὁ παρὸς εἰς ἑαυτὴν...
 καὶ ἀπερίετο... ἄνετος διὰ τὸ...
 μέγιστον... μετὰ δὲ τοῦτο...
 ὁ παρὸς εἰς τὴν οὐρανὸν...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὲρ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χρησιμοποιεῖται... το (χουλι) δου-
 κράνι... ὡς ἐν σχεδίῳ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

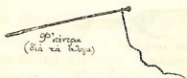
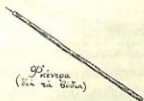
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχους ; Ν.Α.Ι.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ν.Α.Ι. Σαλινόβεργα... μετὰ... αὐτὸς...
 ὡς... παρὰ τὴν... ὡς... εἰδηρὸς... μέγας.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύνων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *ΜΙΑ... ΕΦΕΓΕΤΟ.....*

ΣΤΡΩΜΑ.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

ΜΑΛΑΜΑ

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχοντες ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνοῦν καὶ ἀγωναῖες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

*Οἱ ἴδιοι... οἱ γεωργοὶ μὲ ζῶα
κὼν ζῶα.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*Εἰς τὰ οὐρνια καὶ τὴν εἰκαριν
ἐχρησιμοποιοῦτο ὁ κόπανος.*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

*ἐκ ξύλου οὗρου μῆκος 80cm καὶ
διαμέτρου 10cm.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Τὸ κοπάνισμα ἐγι-
 νετο εἰς τὴν αὐλήν καὶ ἐπικραῖ.*

κόπανος στρουθός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοσύτερα
 μικροῦ ἐκροῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; ... *Ο.Χ.!*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

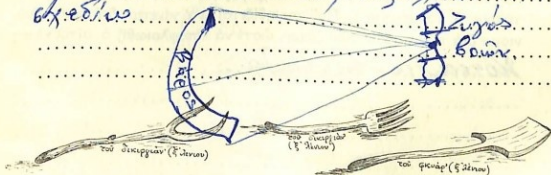
καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... *οχι*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *7.2.1959*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *Α.Α.Μ.Π.Ι. Σ.Ε.Ε.Ε.Ρ.Ε.Υ.Ε.Ι.Σ*
Σ.Γ.Ε.Ν.Ε.Ν.Ο. ΔΙΑ ΚΑΥ. ΕΒΑΡΟΤΕΙΛΟΥ. ΩΣ ΕΙ
ΟΧΕΔΙΩ

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Τὸ ἐχέμεν
ἐνὸς ἐπ' ἑκτονος, οὐδὲν ἄλλο ἐχέναι.*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτῶρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.

*Μὲ τὸ καρπολόγι ξύλινον
ὡς ἐν ἐχέμεν.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ὁμοιβῇ ;

καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Κόμματα - ἐμύβαλα.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἄνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

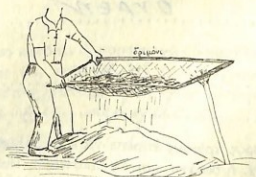
Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο *ΟΥΑΕΝ... ΕΓΙΝΕΤΟ*

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Με
 χονδρὰ κόμματα (δερμόνια) καὶ με
 τὰ γουναλὶ καλοῦνται εἰ χυταῖνες.*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ στανρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Με ξύφινο (φτυάρι)*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

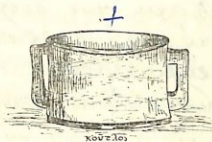
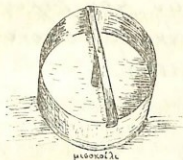
ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

οὐραειν

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας) *Η δεικνύ-
εἰδίδετο... ἡ δὲ μὲν μαχαίρη (ἐλθὼν δοχεῖο
10. εὐαδόν) ὡς... ἐν... εἰς... ὑποχρῶν.*

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) ... *ΟΥΔΕΝ*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς ὀχρη-
τικὰς συνηθείας) *εἰς... ἀμφοῖα... ἢ... ἐν...
δοματίον... (χῦμα).*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Εἰς... ἀποθήκας ἐνός
καὶ... χωρίου πρὸς τὴν οὐλῶν.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους, στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Μετὰ τὴν διάρκειαν καὶ διεξόδου
καὶ μαζύερα χωρίον καὶ ὅποιον
ἀφαιρέσαν χωρίον.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Μετὰ τὸν θερισμὸν κατασκευαζέται
(χρῆσις) ἐν τῷ στασίῳ καὶ ἀπὸ τῶν ὀπίσθεν
θύρας.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς, ποῦ φυλάσσεται,
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Ἐν τῷ στασίῳ ἐπὶ τῇ θύρᾳ.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν
καὶ τὸ μέρος.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Τὴν παραμονὴν καὶ τὴν ὥραν
πρὸς τὴν οὐλῶν καὶ τὴν ἐξέλα-
ση καὶ τὴν ἀφαιρέση καὶ τὴν ἐξέλαση.

- 2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

ΦΑΝΟΣ.....

- β'. 1) Ποιοί άνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;.....

ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ.....

- 2) Ποίος ή ποιοί συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Άν νάί, άπό ποιον μέρος ;.....

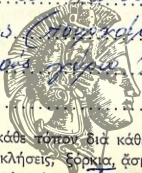
ΟΙ ΙΑΙΟΙ Η ΕΥΚΕΝΤΡΩΝΟΝ ΤΑΥΤΑ.....

Από υφηρες ή κλέπτουν καύσα από κή γενοιά.....

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Από υφηρες καί παιδιά ευμενεω-
νται δάφινους (παρακαρία) για' και
φανό από και γύρω λόγους.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, χορία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

τραγουδούν άνδρες
και γυναίκες χορεύοντες γύρω από
κην πυράν, ευκαυχώμενοι δέ ποιος
(μαχαλάς) θα έχη μεγαλύτερο φανο.....

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Πηδήματα κιν πυράς ευαυχωτά καί χο-
ρός εξ άνδρών καί γυναικών με
κραγιόδια καί κείμενα κιν εσάντων
είναι ανέκδοτα, και εόκιν.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

Γίνονται καύσιμο τροχοῦ ἀμάξης
καὶ θάμνος (σπουργιῶν) . . .

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . .

Ἐκαίοντο
(μέδουλα καὶ σουρνιάκια) ἔμπροσθεν
τῆς θυμῆς ἐπὶ τοῦ ἔγχους τοῦ
εὐμνήστου . . .

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΟΥΔΕΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ